

новизна в законі, оскільки такі особи визнаються громадянами України з моменту внесення відмітки про громадянство України [2].

Нині в Україні в основному створена цілісна система законодавства про громадянство. Проте це не виключає потреби пошуків нових підходів щодо вдосконалення чинного законодавства України про громадянство відповідно до вимог сучасного етапу розвитку, який позначений насамперед процесами інтеграції України до європейського співтовариства.

Література

1. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65.
2. Конституційне право України: Підручник для студентів ВНЗ / За ред. Ю.М. Тодики, В.С. Журавського. – К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2002. – 544 с.
3. Палько В. Новий Закон «Про громадянство України» / В. Палько // Слово. – 2001. – № 19 (442). – С. 13-17.
4. Правознавство. Підручник / За ред. В. В. Копейчикова, А.М. Колодія. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 563 с.

УДК 368.9.06(043.2)

Ключник А. Р., Пригода А. С., студентки,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Кір'ян В. О., к.ю.н.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ ЗАГАЛЬНООБОВ'ЯЗКОВОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Аналізуючи сучасний стан економіки та рівень надання соціальних послуг населенню можна дійти висновку, що економіка країни знаходиться у вкрай депресивному стані, що унеможлиблює підтримання належних соціальних стандартів для переважної більшості населення. Зберігаються мільярдні заборгованості із зарплат, соціальних виплат і допомог, поряд з цим зростає вартість ліків, медичних послуг, які надають населенню державні заклади охорони здоров'я. Безкоштовність медичних послуг в наш час залишається тільки на конституційному та законодавчому рівні, на практиці ж суспільство вже навіть і не сподівається на отримання якісних безоплатних медичних послуг.

Головною причиною низького рівня надання медичних послуг населенню є обмеженість бюджетного фінансування, спрямованого на

забезпечення розвитку та стабільності цієї надважливої для всіх верств населення галузі.

Частиною 3 статті 49 Конституції України закріплено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно; існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена. Держава повинна сприяти розвитку лікувальних закладів усіх форм власності [1]. Низький стан, а в деяких випадках взагалі відсутність бюджетного фінансування в галузі охорони здоров'я протягом останніх років підтверджують неспроможність держави забезпечити конституційне право громадян на отримання безоплатного медичного обслуговування.

Так, протягом останніх років державні витрати на охорону здоров'я коливаються у межах 3,2 – 3,4 % від ВВП. При цьому за рекомендаціями Всесвітньої організації охорони здоров'я витрати на систему охорони здоров'я повинні становити біля 6 % від ВВП.

Таким чином, незадовільність реального стану медичного забезпечення громадян України є суттєвою медичною і соціальною проблемою, для розв'язання якої необхідні державна підтримка, координація зусиль усіх центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування.

Третім етапом (до кінця 2014 року) Програми економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженої Президентом України 02.06.2010, визначено підготовку та запровадження обов'язкового соціального медичного страхування [2].

На виконання даної програми Міністерством охорони здоров'я розроблений законопроект «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування», яким пропонується запровадження загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування як окремого виду соціального страхування, оскільки медичне страхування, на відміну від всіх інших видів соціального страхування, охоплюватиме практично все населення, а не лише працюючих або пенсіонерів, та передбачає організацію надання кваліфікованої медичної допомоги, а не здійснення грошових виплат, як за іншими видами соціального страхування [3].

На жаль, даний законопроект, а також альтернативні законопроекти народних депутатів в цій сфері на сьогоднішній день так і не прийняті Верховною Радою Україною у зв'язку із наявністю численних прогалин в

національному законодавстві, а також неврегульованістю бюджетних та податкових питань, які нерозривно пов'язані з реалізацією даної програми.

Як приклад, можна привести наступні суперечності: по-перше, за Конституцією України медична допомога має статус безкоштовної, і сплата страхових внесків на соціальне медичне обов'язкове державне страхування буде автоматично порушувати норми Конституції України; по-друге, якщо буде збільшено нарахування на фонд оплати праці, то для роботодавців буде вигідніше використовувати тіньові схеми оплати праці робітників, що призведе до обмеження її зростання. Для того, щоб запровадити в Україні систему обов'язкового медичного страхування, необхідно здійснювати заходи щодо виведення доходів населення з «тіні», частка яких на сьогодні становить близько 50 %.

Законодавець також пропонує ввести в дію зазначений законопроект з 1 січня 2017 року, оскільки за цей час потрібно вжити необхідні заходи щодо реорганізації системи охорони здоров'я для переходу від утримання закладів охорони здоров'я до принципів оплати наданих медичних послуг.

Запровадженню системи медичного страхування має передувати серйозна підготовча робота, зокрема, щодо затвердження медичних стандартів та клінічних протоколів, оптимізації мережі закладів вторинної медичної допомоги, організаційного та законодавчого розмежування первинної, вторинної та третинної допомоги, переходу від утримання державних та комунальних закладів охорони здоров'я до оплати наданих ними послуг за договорами про медичне обслуговування населення.

Таким чином, за відсутністю в державі необхідного бюджетного фінансування, соціальна страхова медицина можлива тільки за умови поетапного її впровадження та може стати основою для подолання кризи у медичній галузі та дозволить забезпечити вирішення соціальних, економічних, правових проблем в галузі охорони здоров'я, пов'язаних з наданням медичної допомоги населенню в сучасних умовах, та забезпечить незалежний, більш ефективний контроль за діяльністю медичних установ та якістю надання медичної допомоги.

Література

1. Конституція України. – К. : Атіка, 1996. – 30 с.
2. Програма економічних реформ на 2010-2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/file/docs/5/d325760.pdf>
3. Проект Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/Pro_20131024_0.html